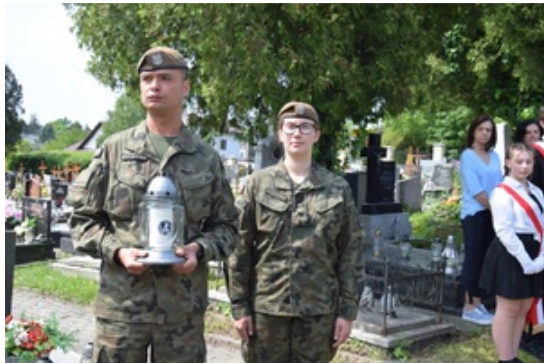

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/185662,Uroczystosc-oznaczenia-grobu-powstanca-slaskiego-sp-Jozefa-Bulawy-znakiem-pamiec.html>
18.04.2024, 19:01

Uroczystość oznaczenia grobu powstańca śląskiego śp. Józefa Buławy znakiem pamięci „Tobie Polsko” - Cieszyn, 29 maja 2023

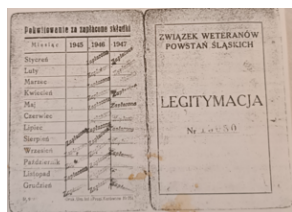
29 maja 2023r. na cmentarzu komunalnym w Cieszynie przy ul. Katowickiej odbyła się uroczystość oznaczenia grobu Józefa Buławy znakiem pamięci „Tobie Polsko”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach we współpracy z Urzędem Miasta Cieszyn. W uroczystości wzięli udział: rodzina powstańca śląskiego, Jan Kwaśniewicz, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Katowicach, Krzysztof Kasztura, zastępca Burmistrza Miasta, ks. Jacek Gracz, dziekan Dekanatu Cieszyńskiego, Robert Mędrala, prezes Zakładu Gospodarki Komunalnej w Cieszynie, Rafał Foltyn, radny Rady Miasta Cieszyna, delegacja żołnierzy ze 13 Śląskiej Brygady Obrony Terytorialnej Śląskiego oraz przedstawiciele cieszyńskich szkół (Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 3 oraz Szkoła Podstawowa nr 5).

Grób powstańca śląskiego Józefa Buławy.

Jan Kwaśniewicz naczelnik OBUWiM w Katowicach przybliżył zgromadzonym genezę akcji

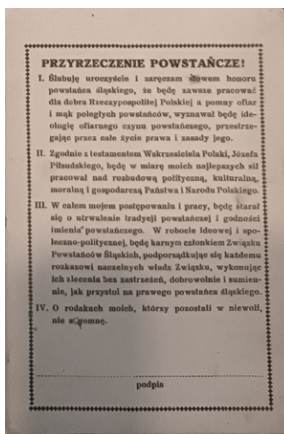
„Powstańcy to wiara, nadzieja i cud! Ocalmy groby powstańców śląskich od zapomnienia” oraz symbolikę znaku pamięci „Tobie Polsko”, jak również życiorys Józefa Buławy. Głos zabrał również Krzysztof Kasztura – zastępca Burmistrza Miasta Cieszyna. W dalszej części przystąpiono do oznaczenia grobu weterana, a ks. Jacek Gracz poprowadził modlitwę. Następnie głos zabrała rodzina Józefa Buławy. Na grobie złożono również kwiaty i zapalono znicze.

Legitymacja Józefa Buławy (archiwum rodzinne).

Legitymacja Józefa Buławy (archiwum rodzinne).

Legitymacja Józefa Buławy (archiwum rodzinne).

Józef Buława urodził się 1 lutego 1896 r. w Karwinie. Był synem Franciszka i Janiny z d. Liczman. Ukończył szkołę powszechną w swojej rodzinnej miejscowości, a dalszą edukację kontynuował we Frysztać. Po zakończeniu nauki podjął pracę w biurze policyjnym. W 1915 r. został powołany do odbycia służby wojskowej w armii austro-węgierskiej. Na przełomie lat 1918-1919 działał na rzecz przyłączenia Śląska Cieszyńskiego do Polski. Należał do Milicji Polskiej Śląska Cieszyńskiego, która funkcjonowała w tamtych czasach. Organizacja ta działała najaktywniej w 1919 r. podczas wojny polsko-czechosłowackiej, a jej członkowie brali udział w obronie Śląska Cieszyńskiego. Józef Buława brał udział w toczonych wówczas walkach na linii Karwina-Stonawa. Na skutek odniesionych ran 24 stycznia 1919 r. trafił do szpitala w Cieszynie, gdzie przebywał do 14 marca. Następnie wstąpił do oddziału sanitarnego Wojska Polskiego, gdzie służył do 16 września 1921 r. Na przestrzeni lat 1919-1921 angażował się w akcje plebiscytową na terenie Cieszyna i Karwiny. W sierpniu 1937 r. wstąpił do Związku Powstańców Śląskich w Cieszynie (nr legit. 867/139). Po wybuchu II wojny światowej został aresztowany we wrześniu '39 roku i osadzony w więzieniu w Cieszynie, skąd został zwolniony 19 grudnia. Po wojnie podjął pracę w cieszyńskim szpitalu. W sierpniu 1945 r. wstąpił do Związku Weteranów Powstań Śląskich. Należał również do Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych. Został odznaczony Medalem za Wojnę. Zmarł 24 maja 1948 r.

Opr. Danuta Mikoda (OBUWiM IPN Katowice)

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego. Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”. Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Znak pamięci „Tobie Polsko”.